

**تحلیل همبستگی و رگرسیونی ابعاد گرایش دانشجویان
رشته کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار به کار در مناطق روستایی**

محمد صادق صبوری^۱ ، احمد رضا عمانی^۲ ، اردوان نصرتی^۳ ، دکتر داوود ثمری^۴

چکیده

محیط اصلی فعالیت کاری برای دانشجویان رشته کشاورزی، مناطق روستایی و محیط‌هایی است که با فعالیتهای کشاورزی در ارتباط است. بنابراین به منظور اثربخشی فعالیتهای نظام آموزش عالی کشاورزی ضروری است که به بررسی تمایلات و گرایش دانشجویان رشته کشاورزی به مناطق روستایی توجه گردد. هدف از این پژوهش بررسی گرایش دانشجویان رشته کشاورزی به کار در مناطق روستایی است. روش تحقیق به صورت توصیفی - همبستگی و علی ارتباطی است. جامعه آماری دانشجویان ترویج کشاورزی به تعداد ۳۵۵ نفر است که با استفاده از نمونه گیری تصادفی ساده با توجه به واریانس بدست آمده از تست اولیه و فرمول کوکران ، اقدام به تعیین حجم نمونه شد که در تحقیق حاضر این حجم ۷۵ نفر بدست آمد. هدف اصلی این تحقیق تحلیل همبستگی و رگرسیونی عوامل است که بر گرایش دانشجویان جهت کار در مناطق روستایی نقش دارد. بر اساس نتایج به دست آمده بین محتوای مطالب ارائه شده در دانشگاه، میزان حمایت‌های دولت از مناطق روستایی، میزان علاقه به کار عملی و میزان ارزش قائل شدن برای روستا با گرایش دانشجویان در زمینه کار در مناطق روستایی رابطه مثبت و معنی داری به دست آمد. در ادامه به منظور بررسی تأثیر متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته از رگرسیون گام به گام استفاده شده است. با توجه به یافته‌های جدول رگرسیون می توان نتیجه گرفت که متغیرهای مستقل میزان علاقه به کار عملی، میزان تجربه کار کشاورزی، میزان ارزش قائل شدن برای بخش کشاورزی و میزان حمایت‌های دولت ۴۸٪ تغییرات متغیر گرایش به کار در مناطق روستایی را تبیین می‌کند.

واژگان کلیدی: آموزش عالی کشاورزی، دانشجویان، گرایش، مناطق روستایی

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۸/۹/۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۸/۱۰/۲۱

۱- عضو هیئت علمی و باشگاه پژوهشگران جوان دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار و دانشجوی دکتری ترویج کشاورزی (نویسنده عهده دار مکاتبات)

۲- مربی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر و دانشجوی دکتری ترویج کشاورزی

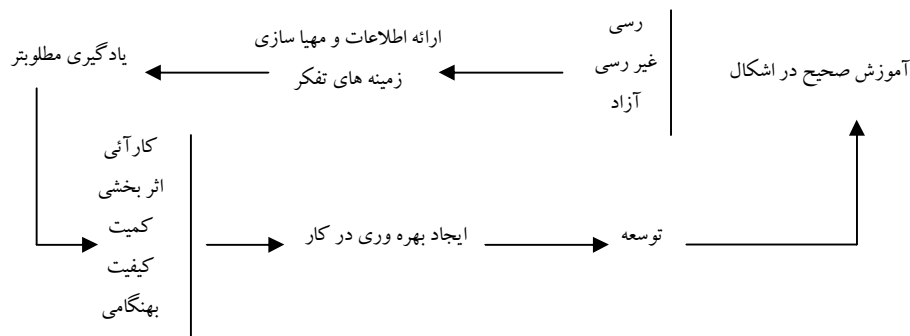
۳- مربی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار

۴- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار

مقدمه

امروزه توجه به توسعه منابع انسانی و گسترش سطوح دانش بشری به عنوان عنصر اساسی در دستیابی به توسعه ملی در هر کشوری می‌باشد. در بخش کشاورزی نیز تربیت نیروی انسانی آگاه و کارآزموده نقش مؤثری در توسعه این بخش دارد. نظام آموزش عالی کشاورزی از مهمترین جایگاههایی است که نقش مهمی در پرورش نیروی انسانی ماهر و آگاه به مسائل در هر کشوری ایفا می‌کند. در حقیقت توسعه اصطلاحی است که امروز به اشکال گوناگون مطرح می‌گردد، متخصصین و صاحب نظران رشته‌های مختلف علوم هر کدام به نحو متمایزی، ابعادی از توسعه را در مورد توجه قرار می‌دهند. از دیدگاه اقتصاددانان، توسعه در دودهمه گذشته به معنای توانایی اقتصاد ملی، برای ایجاد و تداوم رشد سالانه تولید ناخالص ملی با نرخ ۵ تا ۷ درصد و بیشتر بوده است. علمای علوم اجتماعی، توسعه را تغییراتی می‌دانند که در ساختار نهادهای موجود جامعه بوجود می‌آید. در مجموع هر گروه توسعه را از دریچه دید خاص مورد توجه قرار داده و در مورد آن به بحث و بررسی می‌پردازد. نهایتاً می‌توان گفت که هر کدام از صاحب نظران، بعدی کلیدی از توسعه را مطرح کرده‌اند. اما مفهوم توسعه در تمام این تعاریف مبهم است. زیرا اگر چه موارد فوق از عوامل کارساز توسعه هستند لیکن عوامل موثر بر توسعه را در بر ندارند. از این رو برای رسیدن به مفهوم جامعی از توسعه، لازم است این اصطلاح از دیدگاه نظام‌ها مورد بررسی قرار گیرد (ایوانز، ۱۳۷۱). همانطور که اشاره شد مفهوم توسعه از دیدگاههای مختلف تعابیر متفاوتی دارد لیکن هر مفهومی که مد نظر باشد تحقق آن نیازمند ابزارها و اهرمهایی است. یکی از اهرمهای قدرتمند و با ارزشی که می‌تواند در این زمینه نقش کارسازی ایفا نماید آموزش می‌باشد. بر همین اساس سرمایه گذاری آموزشی در راستای توسعه ملی باید ایفا گر نقش سه جانبه باشد. اول نقش سیاسی به جهت کمک به انسجام ملی از طریق اشاعه آرمانهای مشترک، دوم نقش اجتماعی و فرهنگی جهت تغییر شکل دادن الگوهای نگرشی و رفتاری به منظور ایجاد جوی مناسب و مطلوب برای پیشبرد روند توسعه و ارائه ابتکارات و سوم نقش اقتصادی جهت آموزش و تحول کارگران و کادر فنی، مدیریتی و علمی جهت دستیابی به تعادل اقتصادی می‌باشد (فانو، ۱۳۷۴).

شکل شماره (۱) رابطه و نقش آموزش در روند توسعه

منبع: (محمدقلی نیا، ۱۳۷۶)

طبق شکل بالا آموزش در اشکال مختلف خود می تواند اطلاعات را برای فرد فراهم ساخته و یا زمینه تفکر بهتر را مهیا نماید و یادگیری را تسهیل نموده منجر به بهره وری [۱] شده، توسعه را به ارمغان آورد.

بیان مساله

ماهیت آموزش عالی که اهداف آن در مؤسساتی سازمان یافته و متشکل از گروهی طالب علم بنام دانشگاه به ثمر می رسد چیزی جز جستجوی هدف و دانش نو و همچنین کشف روابط این دو با کل زندگی واقعی نیست. وایت هد [۲] معتقد است که موسسات آموزش عالی صرفاً مکتب عالی برای آموزش و انجام تحقیق و پژوهش نیست او می گوید چه بسا این گونه فعالیت ها را بتوان در مکانهایی غیر از دانشگاهها ارزاتر انجام داد، تنها دلیلی که وجود دانشگاهها و موسسات آموزش عالی را توجیه می کند همان کشف و حفظ ارتباط میان دانش و حقیقت با فضای کلی زندگی است (شیرازی، ۱۳۷۳). معضلات و تنگناهای اساسی در نظام آموزشی عالی کشاورزی در هر کشوری نقش مؤثری در ایجاد بروندهایی دارد که توانایی لازم برای برطرف نمودن نیازهای اطلاعاتی جامعه را دارا نمی باشند (موسوی و همکاران، ۱۳۷۷). سرمایه گذاری در این زمینه بدون توجه به نیازهای جامعه، علایق و تمایلات دانشجویان و فراهم نکردن شرایط آموزشی متناسب با ماهیت رشته های دانشگاهی نقش چشمگیری در رفع مشکلات پیش رو نخواهد داشت.

نادری و نراقی (۱۳۷۵) هدفهای ویژه آموزش عالی را در موارد زیر می دانند:

- پرورش هر چه بیشتر شهروندانی بالغ از نظر فکری و جسمی

- فراهم کردن زمینه مساعد و مناسب چه از نظر تجربی و چه از نظر علمی برای آن گروهی که رهبران فردا خواهند شد .

- تربیت نیروی انسانی ماهر و نیمه ماهر برای تامین نیازهای بازار کار یک جامعه
- انتقال ارزش ها در جامعه

- نگهداری و حفاظت از موارد علمی ، ادبی و هنری با ایجاد کتابخانه ها ، موزه ها و غیره
- با توجه به موارد بالا نقش آموزش، خصوصاً آموزش عالی در توسعه کاملاً مشخص شده است. با این وجود باید به محدودیت های این نوع آموزش نیز توجه داشت. اغلب کشورها، به این نتیجه رسیده اند که آموزش رسمی [۳] چه در مقاطع اولیه و یا سطوح عالی آن، در بعضی از زمینه ها با محدودیتهایی مواجه است. تجارب بیشتر کشورهای توسعه یافته مؤید آن است که با وجود منابع کافی برای انجام وظایف آموزشی، که در اختیار آموزش رسمی گذاشته می شود، باز قادر به انجام ثمربخش وظایف خود نیست (ایوانز، ۱۳۷۱). لازم به ذکر است که اگر یک جامعه از نیروی انسانی ماهر، متخصص و پژوهشگر بی بهره باشد، از مسیر رشد اقتصادی خارج خواهد شد. بنابراین سرمایه گذاری در زمینه نیروی انسانی و استفاده از آن در مکانهایی که برای آن تربیت شده اند نقش مؤثری در افزایش بازدهی هزینه های مصروفه دارد (میر کمالی، ۱۳۷۲).

اهداف تحقیق

هدف اصلی این تحقیق تحلیل همبستگی و رگرسیونی عوامل است که بر گرایش دانشجویان جهت کار در مناطق روستایی نقش دارد. محیط اصلی فعالیت کاری برای دانشجویان رشته کشاورزی، مناطق روستایی و محیط‌هایی است که با فعالیتهای کشاورزی در ارتباط است. بنابراین به منظور اثربخشی فعالیتهای نظام آموزش عالی کشاورزی ضروری است که به بررسی تمایلات و گرایش دانشجویان رشته کشاورزی به مناطق روستایی توجه گردد و اقدامات لازم در زمینه افزایش انگیزه افراد آموزش دیده در دانشگاه‌ها جهت کار در مناطق روستایی فراهم گردد، تا شرایط برای بازدهی هزینه‌های مصروفه برای تربیت این نیروها فراهم گردد. در زمینه بررسی گرایش و دیدگاههای افراد در زمینه مسائل روستایی تحقیقات متعددی صورت گرفته است.

به نظر می رسد در بسیاری از تعاریفی که از گرایش ارائه شده است این اتفاق نظر وجود دارد که نوعی حالت آمادگی است و به معنی تمایل به عمل یا عکس العمل خاص در مقابل محرکی خاص است و لذا گرایشها زمانی خود را بروز می دهند که یک برخورد عینی و رفتاری یا موضوع

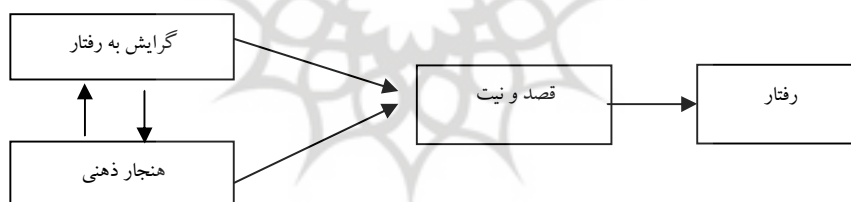
مورد نظر شود. از تئوری‌های مناسب در زمینه نگرش تئوری فیش باین و آیزن می‌باشد که در تحقیقی به منظور بررسی گرایش روستائیان نسبت به جهاد سازندگی توسط رفیع پور بیان شده است (رفیع پور، ۱۳۷۲).

در این تئوری، رفتار در پی زنجیره ای از عوامل بوجود می‌آید. لذا می‌توان اینگونه برداشت نمود که رفتار هدف مدار بوده و عمدتاً با میل رسیدن به هدفی خاص برانگیخته می‌شود (هرسی و بلانچارد، ۱۳۷۷) پدیداری " قصد و نیت " خود تابع وجود دو متغیر دیگر است :

۱- گرایش به سوی آن رفتار ۲- هنجار ذهنی

گرایش به سوی رفتار مورد نظر یک متغیر فردی و شخصی است که طی آن فرد برای دست زدن به یک رفتار، آنرا با نظر خودش سنجیده و خوب بودن یا بد بودن رفتار را ارزیابی می‌کند. هنجارهای ذهنی بر خلاف متغیر اول تحت تاثیر نفوذ فشار اجتماعی است که شخصی آنرا یک فعالیت درک می‌کند.

شکل شماره (۲) جایگاه گرایش در تئوری فیش باین و آیزن

شکل شماره (۱) نشان دهنده جایگاه گرایش در تئوری فیش باین و آیزن می‌باشد. میزان تاثیر این دو متغیر در شکل دهی یک رفتار و بوجود آوردن قصد و نیت همیشه یکسان و برابر نیست و به شخصیت فرد و شرایط اجتماعی بستگی دارد. بر اساس تئوری یاد شده متغیر گرایش خود تابع دو عامل دیگر، بروز رفتار را باعث می‌شود: الف) انتظار فایده: انتظار فایده به این معنی است که یک شخص تا چه حد از یک پدیده، انتظار فایده و سودمندی دارد. مثلاً یک دانشجوی ترویج کشاورزی فکر کند که روستا و اشتغال در آن تا چه حد می‌تواند برای حل مسائل او مفید باشد. لذا انتظار فایده نشان دهنده عوامل مختلفی چون ارتباط داشتن و درک اهمیت و... برای یک پدیده نیز می‌باشد.

ب) ارزیابی فایده نیز بطور خلاصه نشان می دهد که یک پدیده برای یک فرد تا چه اندازه فایده داشته است برای مثال از نظر یک دانشجوی ترویج و آموزش کشاورزی اشتغال در روستا تا چه حد فایده دارد .

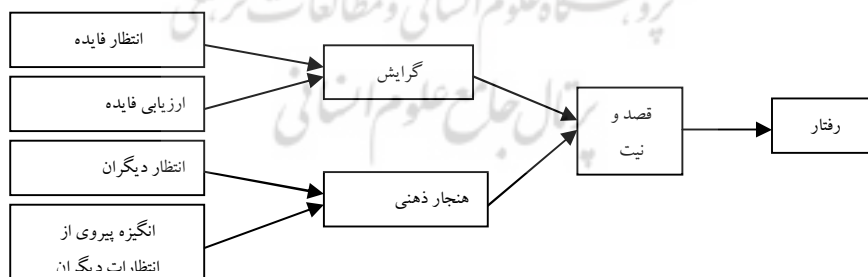
هنجار ذهنی در تئوری فیش باین و آیزن منعکس کننده نفوذ و فشار اجتماعی بر روی یک شخص برای انجام یک رفتار می سنجد که رفتار او تا چه حد مورد تأیید یا عدم تأیید افراد یا گروههای خاص جامعه قرار خواهد گرفت . این فشار معمولاً از سوی گروه مرجع یعنی گروهی که فرد متعلق به آن است بر شخص وارد می شود که شامل پدر ، مادر ، دوستان ، همکاران و یا کسانی که ارتباط نزدیکی با فرد دارند می باشد .

متغیر هنجار ذهنی نیز خود به دو عامل دیگر یعنی انتظار دیگران و انگیزه پیروی از انتظارات دیگران تفکیک می شود .

الف) انتظار دیگران : انتظار دیگران به این معنی است که رفتار خاصی از سوی دیگر افراد گروه مرجع چگونه ارزیابی می شود و دیگران چه نظری در خصوص رفتار ما خواهند داشت .

ب) انتظارات دیگران : انتظارات دیگران نیز به معنی این انگیزه است که برای یک شخص اعتقادات افراد در خصوص رفتار او تا چه حد اهمیت دارد . جایگاه این متغیرها در بروز قصد و نیت و بروز یک رفتار در نمودار شماره (۳) نمایش داده شده است.

شکل شماره (۳) متغیرهای تئوری فیش باین - آیزن منبع: (رفیع پور ۱۳۷۲)

علاوه بر تئوری باین و آیزن، تئوری دیگر گرایش، مربوط به فعالیت تزیسه و کرومکا در خصوص گرایش کشاورزان پاره وقت به اداره ترویج می باشد که گرایش را به سه بعد عناصر

ادراکی، عناصر ارزشیابانه و عناصر عملی و رفتاری تجزیه نموده اند (رفیع پور، ۱۳۷۲). منظور از عناصر ادراکی، اطلاعات ذهنی کشاورزان درباره اداره ترویج (یا دانشجویان نسبت به کار در مناطق روستایی) است. لذا افراد زمانی می توانند نسبت به موضوع یا پدیده ای گرایش داشته باشند که اساساً با آن آشنایی داشته و یا آنرا درک کرده باشند. عناصر ارزشیابانه نیز عناصری هستند که از طریق آن فایده یک پدیده ارزیابی می شود. مثلاً کشاورزان فوق فایده اداره ترویج را ارزیابی می کنند. یا دانشجویان فایده کار در مناطق روستایی را ارزیابی می کنند. منظور از عناصر عملی و رفتاری نیز نشان می دهد که یک فرد تا چه حد برای حل مشکلات خود به یک پدیده رجوع می کنند

تئوری فیش باین و آیزن در این تحقیق مورد استفاده قرار گرفته است. رفتار یک فرد متأثر از قصد و نیت اومی باشد، گرایش به سوی آن رفتار و هنجارهای ذهنی دو عامل مهم است که در قصد و نیت فرد تاثیر می گذارند. این دو خود بر هم اثر می گذارند. متغیر اول یک متغیر فردی و شخصی است که طی آن فرد یک رفتار یا یک پدیده را از نظر خودش ارزیابی می کند و متغیر دوم منعکس کننده نفوذ و فشار اجتماعی است که شخصی آنرا برای ارزیابی فعالیت، احساس و ادراک می کند. در این تئوری چار عامل بر گرایش تاثیر می گذارند که شامل انتظار فایده، ارزیابی فایده، انتظار دیگران، پیروی از انتظارات دیگران می باشند (حجازی و سعدی، ۱۳۷۷).

سوابق تحقیق

در زمینه گرایش تحقیقات متعددی صورت گرفته است. که در ادامه به برخی از آنها اشاره می شود:

کریمی دهکردی (۱۳۷۶) در پژوهشی در قالب پایان نامه کارشناسی ارشد به بررسی گرایش محققان کشاورزی پیرامون مشارکت با کارکنان ترویج و کشاورزان پرداخته است. وی نتیجه گرفته است که گرایش مثبت محققان، کارکنان ترویج و کشاورزان به همکاری با یکدیگر، لازمه رهیافتهای مشارکتی است.

شعبانلو (۱۳۸۰) در مطالعه ای به بررسی گرایش دانشجویان به مهاجرت از کشور پرداخته است. وی نتیجه گرفته است که ارزیابی و برداشت افراد از شرایط فرهنگی، سیاسی و اقتصادی داخل کشور و نگرشها و ویژگیهای افراد بر گرایش آنان به مهاجرت از کشور تاثیر دارند.

معماری (۱۳۷۴) در تحقیقی به ارزیابی عوامل موثر در گرایش دانش آموزان مستعد به رشته‌های فنی و حرفه‌ای پرداخته است. وی نتیجه گرفته است که بین میزان مشاوره و راهنمایی دانش آموزان در انتخاب رشته‌های فنی و حرفه‌ای، میزان علاقه دانش آموزان به رشته‌های فنی و حرفه‌ای، میزان اطلاع دانش آموزان از منزلت اجتماعی رشته‌های فنی و حرفه‌ای و میزان آگاهی دانش آموزان از امکان ادامه تحصیل در رشته‌های فنی و حرفه‌ای و گرایش آنها به این رشته‌ها رابطه معنی‌داری وجود دارد.

عمانی و چیدری (۲۰۰۶) در پژوهشی که در کنفرانس بین‌المللی ترویج و آموزش کشاورزی آمریکا (AIAEE) [۴] ارائه شده است به بررسی گرایش و دیدگاه‌های جوانان روستایی به فعالیتهای گروهی و مشارکتی پرداخته‌اند. در این مطالعه نتیجه گرفتند که جوانان روستایی گرایش نسبتاً مطلوبی به فعالیتهای گروهی دارند. در این تحقیق بین سطح سواد، مشارکت اجتماعی و آگاهی در زمینه فعالیتهای گروهی و مشارکتی با گرایش جوانان روستایی در زمینه فعالیتهای گروهی رابطه معنی‌داری به دست آمد.

همچنین در پژوهشی دیگر چیدری و عمانی (۲۰۰۶) در مطالعه‌ای که در کنفرانس بین‌المللی یادگیری الکترونیکی کانادا ارائه شده است به ارزیابی دیدگاهها و نگرش کارشناسان ترویج کشاورزی در زمینه یادگیری الکترونیکی پرداخته‌اند.

روش تحقیق

برای انجام این پژوهش از روش توصیفی - همبستگی و علی ارتباطی بهره گرفته شد و دانشجویان ترویج کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار به عنوان جامعه آماری در نظر گرفته شدند. جهت محاسبه حجم نمونه از فرمول کوکران بهره گرفته شد.

جامعه آماری دانشجویان ترویج ۳۵۵ نفر است که با استفاده از نمونه گیری تصادفی ساده با توجه به واریانس بدست آمده از تست اولیه و فرمول کوکران، اقدام به تعیین حجم نمونه شد که در تحقیق حاضر این حجم ۷۵ نفر بدست آمد که برای محاسبات صحیح تر به ۸۰ نفر ارتقاء یافت و سپس براساس تعداد دانشجویان پسر و دختر هر ورودی اقدام به تعیین تعداد نمونه های مورد نظر شد که به این ترتیب ۱۵ پسر و ۶۵ دختر انتخاب شده اند .

$$n = \frac{Nt^2s^2}{Nd^2 + t^2s^2} = \frac{355 \times 1.96^2 \times 0.80}{355 \times 0.16^2 + (1.96^2 \times 0.80)^2} \Rightarrow n = 75$$

جامعه آماری دانشجویان ترویج ۳۵۵ نفر است که با استفاده از نمونه گیری تصادفی ساده با توجه به واریانس بدست آمده از تست اولیه و فرمول کوکران ، اقدام به تعیین حجم نمونه شد که در تحقیق حاضر این حجم ۷۵ نفر بدست آمد که برای محاسبات صحیح تر به ۸۰ نفر ارتقاء یافت و سپس براساس تعداد دانشجویان پسر و دختر هر ورودی اقدام به تعیین تعداد نمونه های مورد نظر شد که به این ترتیب ۱۵ پسر و ۶۵ دختر انتخاب شده اند .

ابزار جمع آوری اطلاعات شامل پرسشنامه بود که با بررسی منابع مختلف و براساس فرضیات و سؤالات تحقیق تدوین شد. روایی پرسشنامه مذکور از طریق روش پانل متخصصان به صورت نظر خواهی از اساتید و دانشجویان دوره دکتری رشته ترویج انجام شد و تعیین اعتبار پرسشنامه نیز با تکمیل ۱۵ نسخه از آن طریق آزمون راهنما تعیین و ضریب کرونباخ آلفا برای کل پرسشنامه ۷۶٪ محاسبه شد. با توجه به نظر اوپنهام (۱۳۷۵) ضرایب فوق از نظر اعتبار قابل قبول است.

متغیر وابسته در این مطالعه "گرایش به کار در مناطق روستایی" می باشد که براساس تئوری فیش باین و آیزن و سایر تحقیقات انجام شده با شش عامل رابطه استخدامی ، وجه نظر اطرافیان، ارزش کار و دغدغه جهت توسعه یافتگی روستاها ، تجربه اخذ شده کاری در محیط روستائی و اطلاعات محدود در خصوص روستا و کار در چنین محیطی و مطالب نظری ارائه شده در دانشگاه سنجیده می شود .

متغیرهای مستقل تحقیق نیز شامل مشخصه های فردی پاسخگویان (سن، جنسیت، وضعیت تاهل و ...) ، آگاهی از محیط روستا ، وضعیت محیط آموزش و خدمات دولتی به عنوان متغیرهای محیطی می باشد .

براساس متغیرهای معرفی شده عمده ترین فرصیات تحقیق به شرح ذیل بیان می گردد :

- بین وضعیت رشته در دانشگاه (محتوای مطالب، نظر اساتید، نگرش کارکنان) و ابعاد گرایش دانشجویان پیرامون کار در مناطق روستایی رابطه معنی داری وجود دارد.
- بین میزان حمایت های دولت از مناطق روستایی و ابعاد گرایش دانشجویان رابطه معنی داری وجود دارد.
- بین میزان آگاهی از مناطق روستایی و ابعاد گرایش برای کار در مناطق روستایی رابطه معنی داری وجود دارد.

۱۵۰ پژوهش نامه علوم اجتماعی ، سال دوم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۸۷

- بین میزان علاقه به کار عملی و ابعاد گرایش به کار در مناطق روستایی رابطه معنی داری وجود دارد.
- بین میزان ارزش قائل شدن برای روستا و ابعاد گرایش به کار در مناطق روستایی رابطه معنی داری وجود دارد.
- بین میزان توجه به نظر دیگران و ابعاد گرایش به کار در مناطق روستایی رابطه معنی داری وجود دارد.
- بین میزان علاقه به رشته و ابعاد گرایش به کار در مناطق روستایی رابطه معنی داری وجود دارد.
- بین سن افراد پاسخگو و ابعاد گرایش به کار در محیط روستایی رابطه معنی داری وجود دارد.
- بین معدل واحدهای گذرانده شده توسط فرد و ابعاد گرایش به کار در محیط روستایی رابطه معنی دار وجود دارد .

یافته های تحقیق

در این قسمت ابتدا ویژگیهای فردی پاسخگویان بیان و سپس یافته های تحقیق با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی بررسی و تحلیل می شود. بر اساس نتایج حاصل ۱۸٪ مذکر و ۸۲٪ مؤنث بوده اند. در جدول شماره (۱) توزیع افراد برحسب سن ارائه شده است. بیشترین میزان فراوانی در سن ۲۲ سال قرار دارد. در جدول شماره (۲) نیز توزیع افراد برحسب ترم تحصیلی بیان شده است. در جدول شماره (۳) توزیع فراوانی افراد برحسب میزان علاقه به رشته کشاورزی بیان شده است. به منظور سنجش این متغیر از طیف لیکرت به صورت بسیار کم تا بسیار زیاد بهره گرفته شد. در ادامه به منظور تعیین عوامل مرتبط با ابعاد گرایش دانشجویان به کار در مناطق روستایی از تحلیل همبستگی بهره گرفته شد. در این تحقیق رابطه متغیرهای تحقیق در ماتریس همبستگی مورد ارزیابی قرار گرفتند که نتایج در جدول شماره ۴ ارائه شده است.

تحلیل همبستگی و رگرسیونی ابعاد گرایش انشجویان..... ۱۵۱

جدول شماره (۱) بررسی وضعیت سنی پاسخگویان

سن	تعداد	درصد فراوانی بدون	درصد فراوانی تجمعی
۱۹	۱	۱/۵	۱/۵
۲۰	۹	۱۳/۸	۱۵/۴
۲۱	۱۷	۲۶/۲	۴۱/۵
۲۲	۲۳	۳۵/۴	۷۶/۹
۲۳	۱۴	۲۱/۵	۹۸/۵
۲۷	۱	۱/۵	۱۰۰
جمع	۶۵	۱۰۰	-

جدول شماره (۲) بررسی وضعیت ترم تحصیلی پاسخگویان

ترم	تعداد	درصد فراوانی بدون	درصد فراوانی تجمعی
اول	۲	۲/۹	۲/۹
دوم	۵	۷/۲	۱۰/۱
سوم	۱۶	۲۳/۲	۳۳/۳
چهارم	۱	۱/۴	۳۴/۸
پنجم	۱۸	۲۶/۱	۶۰/۹
ششم	۱	۱/۴	۶۱/۳
هفتم	۱۹	۲۷/۵	۸۹/۹
هشتم	۷	۱۰/۱	۱۰۰
جمع	۶۹	۱۰۰	-

جدول شماره (۳) بررسی میزان علاقه مندی پاسخگویان به رشته کشاورزی

میزان علاقه مندی	تعداد	درصد فراوانی بدون	درصد فراوانی تجمعی
بسیار کم	۳	۴/۲	۴/۲
کم	۱۱	۱۵/۵	۱۹/۷
متوسط	۲۴	۳۳/۸	۵۳/۵
زیاد	۱۹	۲۶/۸	۸۰/۳
بسیار زیاد	۱۴	۱۹/۷	۱۰۰
جمع	۷۱	۱۰۰	-

جدول شماره (۴) تحلیل همبستگی متغیرهای تحقیق با ابعاد گرایش دانشجویان برای کار در مناطق روستایی

متغیر ۱	متغیر ۲	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
محتوای مطالب	گرایش دانشجویان	۰/۶۵	*** ۰/۰۰۰
نظر اساتید	گرایش دانشجویان	۰/۳۴۱	۰/۰۱۷
نگرش کارکنان	گرایش دانشجویان	۰/۰۸۸	۰/۱۵۸
میزان حمایت‌های دولت از مناطق روستایی	گرایش دانشجویان	۰/۳۴۵	*** ۰/۰۰۰
میزان آگاهی از مناطق روستایی	گرایش دانشجویان	۰/۰۸۹	۰/۱۴۸
میزان علاقه به کار عملی	گرایش دانشجویان	۰/۲۳۴	** ۰/۰۰۳
میزان ارزش قائل شدن برای روستا	گرایش دانشجویان	۰/۵۶۷	*** ۰/۰۰۰
میزان توجه به نظر دیگران	گرایش دانشجویان	۰/۰۹۷	۰/۱۰۹
میزان علاقه به رشته	گرایش دانشجویان	- ۰/۲۴	۰/۰۲۴
سن	گرایش دانشجویان	۰/۰۴۹	۰/۲۳۶
معدل واحدهای گذرانده شده	گرایش دانشجویان	۰/۰۶۹	۰/۱۷۶

بر اساس نتایج به دست آمده بین محتوای مطالب ارائه شده در دانشگاه، میزان حمایت‌های دولت از مناطق روستایی، میزان علاقه به کار عملی و میزان ارزش قائل شدن برای روستا با گرایش دانشجویان در زمینه کار در مناطق روستایی رابطه مثبت و معنی داری به دست آمد. در ادامه به منظور بررسی تأثیر متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته از رگرسیون گام به گام استفاده شده است. با توجه به یافته‌های جدول رگرسیون می‌توان نتیجه گرفت که متغیرهای مستقل میزان علاقه به کار عملی، میزان تجربه کار کشاورزی، میزان ارزش قائل شدن برای بخش کشاورزی و میزان حمایت‌های دولت ۴۸٪ تغییرات متغیر گرایش به کار در مناطق روستایی را تبیین می‌کند. که اگر به موارد مذکور در تدوین برنامه‌های آموزش عالی کشاورزی توجه شود، این امر نقش مؤثری در بهبود گرایش دانشجویان جهت کار در مناطق روستایی را خواهد داشت.

جدول شماره (۵) نتایج رگرسیون چند متغیره به شیوه Enter با متغیر وابسته گرایش دانشجویان به کار در مناطق روستایی

Sig	t	Beta	Std.Error	B	مدل
۰/۰۰۰	۴/۳۹۵	-----	۰/۴۴۳	۲/۶۳۴	عرض از مبدأ
۰/۰۰۰	۴/۹۸۳	۰/۳۱۳	۰/۱۴۵	۰/۳۴۸	میزان علاقه به کار عملی
۰/۰۰۰	۴/۰۰۴	۰/۲۳۴	۰/۲۴۲	۰/۴۵۲	میزان تجربه کار کشاورزی
۰/۲۰۹	۱/۱۳۴	۰/۰۵۵	۰/۰۴۸	۰/۰۶۱	میزان ارزش قائل شدن برای بخش کشاورزی
۰/۰۰۰	۳/۹۷۶	۰/۲۴۷	۰/۱۵۸	۰/۴۷۶	میزان حمایت‌های دولت
R=۰/۶۹۲		F=۱۳/۸۹		Signif=۰/۰۰۰ R ² =0.48	

$$Y = 0.348X_1 + 0.452X_2 + 0.61X_3 + 0.476X_4 + 0.061X_5 + 2.634$$

نتیجه گیری و پیشنهادها

با توجه به یافته های تحقیق حاضر بین محتوای مطالب ارائه شده در دانشگاه، میزان حمایت‌های دولت از مناطق روستایی، میزان علاقه به کار عملی و میزان ارزش قائل شدن برای روستا با گرایش دانشجویان در زمینه کار در مناطق روستایی رابطه مثبت و معنی داری به دست آمد. بنابراین توجه به موارد فوق نقش مؤثری در بهبود گرایش دانشجویان پیرامون ار در مناطق روستایی ایفا می کند. بر اساس نتایج حاصل از رگرسیون متغیرهای مستقل میزان علاقه به کار عملی، میزان تجربه کار کشاورزی، میزان ارزش قائل شدن برای بخش کشاورزی و میزان حمایت‌های دولت ۴۸٪ تغییرات متغیر گرایش به کار در مناطق روستایی را تبیین می کند. بنابراین در نظر گرفتن موارد فوق در برنامه های آموزش عالی کشاورزی نقش مهمی در بهبود گرایش دانشجویان در این زمینه بازی می کند.

بر اساس یافته های حاصل از ادبیات تحقیق تحقیق همچنین پیشنهاد می گردد .
 نوعی فرهنگ سازی و تقویت الگوهای فرهنگی در محیط‌های دانشجویی و سطح جامعه (توده عوام) نسبت به مزایای زندگی و کار در محیط های روستایی ایجاد شود .
 در برنامه های مختلف توسعه ایی ، توجه و تأکید بیشتری بر آبادانی و توسعه محیط های کشاورزی و روستائی شده و سبب افزایش جاذبه زندگی و کار در چنین محیط هایی فراهم گردد .
 با خروج تدریجی از کشاورزی سنتی به سمت کشاورزی علمی نوعی جاذبه جدید جهت کار در چنین محیط‌های فراهم گردد .

۱۵۴ پژوهش نامه علوم اجتماعی ، سال دوم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۸۷

با افزایش دانش ، بینش و مهارت کار آفرینی در دانشجویان ، آنها به سمت چنین محیط‌هایی سوق داده شوند .

با افزایش لایه تسهیلات مختلف به دانشجویان کشاورزی (خصوصاً ترویج و آموزش کشاورزی) آنان را ترغیب به کار در محیط‌های لایه کشاورزی و روستایی نمایند .

با تلفیق برنامه های عملی و تئوری با یکدیگر (علمی و کاربردی) در ساختار آموزشی عالی ، افراد را جهت کار عملی آماده سازند .

پی نوشت ها

1-Productivity
2- Whitehed
3-Formal education

4- Association of International Agricultural
Education and Extension

منابع

- اوپنهایم.ا.ا. (۱۳۷۵). **طرح پرسشنامه و سنجش نگرشها**. چاپ دوم . ترجمه مرضیه کریم نیا . مشهد : آستان قدس رضوی ، ایوانز ، د . (۱۳۷۱). **برنامه ریزی آموزشی خارج از مدرسه** . ترجمه یداء. مهرعلی زاده . تهران : دفتر تحقیقات و برنامه ریزی معاونت ترویج و مشارکت مردمی وزارت جهاد سازندگی ،
- حجازی ، ی و سعدی ، ح . (۱۳۷۷). **سنجش گرایش دانشجویان دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران به کار در مناطق روستایی در سال ۱۳۷۵** . **مجله علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران** .
- رفیع پور ، ف . (۱۳۷۲). **سنجش گرایش روستائیان نسبت به جهاد سازندگی** . تهران : نشر ارغوان ، شیرازی ، ع . (۱۳۷۳). **مدیریت آموزشی** . مشهد : انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد ،
- عمادزاده ، م . (۱۳۶۹). **مباحثی از اقتصاد آموزش و پرورش** . چاپ اول . اصفهان : دانشگاه اصفهان ،
- علاقه بند ، ع . (۱۳۷۱). **مدیریت آموزشی** . چاپ دهم . تهران : انتشارات بعثت ،
- فانو. (۱۳۷۴). **بهبود کیفیت آموزشی ، راهنمایی برای ارزشیابی** . ترجمه محمد چیذری . تهران : مرکز مطالعات برنامه ریزی اقتصاد کشاورزی ،
- قلی نیا سرپلی ، ج . (۱۳۷۶). " بررسی انگیزه های انتخاب رشته کشاورزی توسط دانشجویان دختر دانشکده کشاورزی تهران در سال تحصیلی ۷۶-۷۷ . مسئله مخصوص " . تهران : دانشگاه تهران ،
- نادری ، ع و سیف نراقی ، م . (۱۳۷۵). **روشهای تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی** . چاپ یازدهم . تهران : انتشارات بدر ،
- هرسی ، پ و بلانچارد ، ک . (۱۳۷۷). **مدیریت رفتار سازمانی ، کاربرد منابع انسانی** . چاپ هشتم . ترجمه علی علاقه بند . تهران : انتشارات امیر کبیر ،

Ommani, A and Chizari, M.(2006)."The Perception of Rural Youth Regarding Teamwork in Youth Club". Proceedings of the 22nd annual conference of AIAEE. Clearwater Beach, Florida.

Chizari, M and Ommani, A.(2006). "Perception of Agricultural Extension Agents of Iran Regarding the Appropriateness of E-Learning Based Information Technology to Improve the Crop Productivity". Proceedings of the International Conference of e-Learning(ICEL), Canada.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی